

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrť leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrť leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 2. malega serpana 1875.

List 27.

Koledar za naslednji teden.

Mali serpan. — Julij.

4. Nedelja VII. po binkoštih. Evangelij: „Varujte se lažnjivih prerokov“. (Mat. 7.) — *Predraga Kri N. G. J. K.* — Sv. *Urh*, avgsburški škof na Parskem, spoz., je 50 lēt svojo škofijo svetó vladal; bil je s čudeži poveličan, in je umrl 973.

Sv. *Godoleva*, devica in mučenica, je bila hči imenitnih in bogatih staršev, Vifrida in Ogine, ki so jo v strahu Božjem izrejevali. Odrastla devica, izverstna lepota po svojem telesu, še bolj pa po svoji nedolžni, sveti duši, je imela veliko snubačev, med njimi je bil Bertulf, plemenitnik s Flandrije, visocega stanú, silno bogat, pa revež na svoji duši, brez vsake čednosti. Ta človek je s svojim hinjavskega obnašanjem njene starše preslepil, da so mu jo dali v zakon. Pa precej po poroki, ko so bili svatje odšli, je jel kazati svojo zamerzo do nje; njena pobožnost je njega in njegovo mater močno v oči bodla. Njegova mati mu je v sercu stud do nje budila, ker je rekla: „Zakaj si to viano (Godoleva je imela černe lase in obervi) iz tuje dežele v svojo hišo privlekel? Sej bi bil lahko kako domačo in boljši dobil“.

Bertulf se k svojim staršem preseli, svojo zaročeno pa doma pri svoji deržini pusti. Godoleva razumno in ljubeznjivo ravna z deržino; po dnevu pridno dela, po noči pa vsa v solzah Boga prosi, naj bi terdovratno serce njenega moža omečil. Bertulf, od satana in svoje matere nadražen, zapové enemu svojih hlapcev kot bišnemu gospodarju, naj z gospodinjo prav terdo ravna, ter naj ji daje vsak dan nekoliko kruha jesti in vode piti. Hišnik to povelje svojega gospoda natanko spolnuje, in da se mu še bolj prikupi, jo zaničuje in roti. Svetnica vse te krivice molče in voljno prenaša, ter za svoje terdoserčne sovražnike vedno moli. Veržen kruh z zadovoljnostjo vživa, polovico tega kruha podeli ubogim. Satan s tem ravnanjem ni bil še zadovoljen, še večí terpljenje ji pripravlja. Bertulf ukaže hišniku ji le polovico tega kruha dajati, ker si misli, da jo bode s stradanjem končal. Godoleva pa tudi od polovice veržene kruha polovico ubogim podeli, in je pri vsem stradanji lepa in cveteča devica. Bertulf sklène jo s silovito smertjo s svetá spraviti.

Godoleva zbeži z eno svojih dekel po noči k svojim staršem, ter jim potoži vse prestano terpljenje. Nje oče iše pomoči pri Balduinu, deželnem vladarju, zoper tolovajsko ravnanje svojega zeta. Balduin ga zaverne na škofa, ker gre le njegovi duhovski sodnji zakonske zadeve razsojevati; če se pa njegov zet ne bo podvergel tej sodbi, po tem ga bo še le deželni vladár s silo

primoral. Bertulf se hinjavskega podverže duhovski sodbi, ter obljubi, da bo s svojo ženo takó ravnal, kakor se spodobi. Divji mož te obljube ni spolnoval, še terše je z njo ravnal. Njegovi prijatli so ga zavoljo njegovega surovega in nečloveškega ravnanja ostró svarili, še celo zmerjali in gorje Božje nanj klicali. Godoleva, to slišati, jih svari, rekoč: „Ne preklinjajte mojega moža, veliko-več ga blagoslavlajte (mu vse dobro privošite); ker božja zapoved je, da moramo nje, ki nas sovražijo in preganjajo, blagoslavljati in zanje moliti“. Menih Drogo, popisovavec njenega življenja, pravi: „Ta ženska je bila kakor demant, kolikor bolj se s kladvom nanj tolče, toliko terši je — kolikor bolj se brusi, toliko bolj se sveti. Njena dušna moč v tolikem terpljenji je bila vterjena na skalo, in ta skala je bil Kristus.“

Ko Bertulf vidi, da je lakota ne umori, in terpinčenje ne slabi, sklène jo umoriti. Pokliče tedaj k sebi dva svojih hlapcev, na ktera se naj bolj zanaša, in se z njima posvetojuje, kako bi se na tihem s pota spravila brez suma, da bi bil kdo kriv njene smerti. Hinjavec gre k svoji ženi, jo objema, jo odpušnja prosi, ter ji pripoveduje, da mu je bil hudoben človek pogodil (zacopral), da je ni mogel ljubiti; zvedil pa je za ženo, ktera bo njuni serci popolnoma združila; pa naj se je nikar ne prestraši, ko jo bota hlapca Lambert in Haka po noči k hiši pripeljala. Godoleva mu odgovori: „Dekla Gospodova sem, k vsemu pripravljena, kar je brez greha. Hinjavec se vsede na konja in jaha v mesto Bruž, kjer čaka njene smerti. Hlapca svojo gospo o polnoči pokličeta, rekoč: „Le hitro vstani, žena že pred durmi čaka.“ Godoleva se pokriža, gredé Bogu zročuje, in ko na stopnjice pride, jo hlapca zadergneta, in po tem v ribnik vlečeta ter njeno glavo v vodo potopita, da potopljena, če bi še živa bila, umrje. Mervto neseta v postelj, in zbežita. Ko zjutra po svoji navadi ne vstane, gre deržina v stanico gledat, pa najdejo mervto v postelji. Nekteri so mislili, da je za naglo smertjo umrla; drugi pa so drugači mislili, ker se je na vratu rudeča lisa poznala. Po ranjci so za uboge kruh pekli, moka pa se je tako namnožila, da so vsi ostermeli, ter so z enim glasom rekli, da je Bog dobrotnico do ubozih s tem čudežem poveljčal. To se je godilo okoli l. 1070.

Ko Bertulf smert svoje soproge zvé, hiti domú, obleče černo oblačilo in po nji hinjavskega žaluje; pa kmalo se oženi. Druga žena mu povije sicer lepo, pa slepo deklico. Ko nekoliko odraste, sliši, kako neusmiljeno je nje oče ravnal s svojo prvo ženo, sveto Godolevo, in da se na njenem grobu mnogo čudežev godí, in jela je v njeno priprošnjo pri Bogu zaupati. Sv. Godoleva se ji po noči v belem oblačilu prikaže, in ji vелеva, naj se v ribniku umije, in bo pogled prejela. Deklica se dá k bazarju peljati, se umije, in spregleda.

Terdovratni oče ne verjame, da bi bila po Godolevini prošnji pogled dobila. Okoli leta 1033 mu umerje druga žena. Bolj od šuma tega sveta ločenega in vsled mnozih čudežev njegove perve žene ga začne vest neznausko peči, gre v Rim, da bi od papeža dobil odvezo in primérjeno pokoro. Papež mu vелеvajo, naj sozida samostan, in se svetu umakne v samoto. Bertulf zroči vse bogastvo svoji hčeri s poveljem, da naj ob tonvu ali ribniku, kjer je pogled dobila, sozida ženski samostan Bogu na čast in sveti Godolevi; on sam pa se podá v benediktinski samostan, in klečé zdihovaje očete prosi, naj mu odkažejo kotiček, v katerem bo vse svoje življenje pokoro delal. Menihi so bili ginjeni do solz, ko so vidili, da se je ta zgrabljivi volk spremenil v krotko jagnje. Spokornik se je ostro postil in ležal na golih tléh. Svoj život je z železnim oklepom tako terdo oklenil, da se mu je v meso zarastel in da so ga mózgli z oklepom vred pokopati. Ko so ga bili po več preteklih letih prekopali, so našli njegovo truplo nestrohnjeno, in prijeten duh se je vzdigoval iz groba.

Vodilo sv. Godoleve so pač bile besede sv. Pavla: „Ne daj se hudemu premagati, temuč premagaj hudo z dobrim“. (Rim. 12, 21.) Kaj bi bilo izviralo iz tega, ako bi ne bila Godoleva hudobe svojega moža s keršansko poterpežljivostjo premagovala? Ali bi bila ona med svetnike prišteta, in on med zveličane? Ali bi ne bila morebiti oba pogubljena? O da bi vse zakonske žene, ki imajo hudobne možé, dobro premišljevale, kaj iz tega izhaja, če terdob, s terdobo, očitane z očitanjem, zmérjanje z zmérjanjem, kletev s kletvijo, rotnenje z rotnenjem vračajo! Kaj izvira iz tega? Pekel tukaj, pekel tamkaj.

5. **Ponedeljek.** Sv. *Vigilij*, škof in sprič. v Tridentu na Tirolskem. † 405.

6. **Torek.** Sv. *Izaija*, prerok, je 759 lét pred Kristusovim rojstvom več ko 60 lét jude učil, svaril, in prerokoval; zlasti pa je napovedoval in popisoval obljubljenega Odrešenika. Zato ga sv. Hieronim imenuje bolj evangelista, kakor preroka.

7. **Sreda.** Sv. *Vilebald*, škof spoz., je s sv. Bonifacijem sveti evangelij oznanjeval po Nemškem, in je veliko malikovavcev spreobrnil k veri v Kristusa. † l. 781.

8. **Četertek.** Sv. *Kilijan*, škof sprič., je bil od papeža poslan na Nemško, kjer je veliko ljudstva Kristusu pridobil, poslednjič pa je bil s svojima tovaršema Kolomanom duhovnom in Totnanom dijakonom umorjen.

9. **Petek.** Sv. *Veronika*, nuna kapucinskega reda. † 9. mal. serp. 1727.

10. **Sabota.** Sv. *Felicita* in njeni sedmeri sinovi sprič. so pod cesarjem Antoninom mučeniško krono prejeli.

Marija naša vedna Pomočnica.

(Dalje.)

Redovnice pri L. v Belgiji so preskerbele svojim gojenkam duhovne vaje, kakor je v samostanih, kjer se otroci podučujejo, vsako leto sploh navada. Zmed učenk, ki so l. 1867 obhajale duhovne vaje, je bila ena bolna in mutasta že čez sedem mesecev. Se spregovoriti ji ni bilo mogoče. Več slovečih zdravnikov, ki so bili v takih boleznih prav zvedeni, je reklo, da se njena bolezen nič ne dá ozdraviti. O začetku duhovnih vaj so vroče priporočali pridigarju to deklico v molitev. Le-tá tedaj je vselej pred učenjem skupno z njimi molil tri češenamarije na čast Mariji Devici vedni Pomočnici

v namen, ki ga pa ni hotel natančneje naznaniti. Na večer zadnjega dne se bolna že toliko opomore, da zamore besede na pol izgovarjati; pa tako ozdravljenje je bilo še prepričilo. Zato prosi prihodnji dan pridigar pred splošnim obhajilom pobožne deklice prav resno, naj gorečnije kakor kedaj prosijo Marijo vedno Pomočnico za doželeno milost. Prične tedaj moliti tri češenamarije, in glej: deklica odgovarja z družimi vred in sicer ravno tako glasno in razločno, kakor druge; bila je popolnoma zdrava.

Po dokončani slovesnosti so se vse gnjetie okoli svoje tovaršice, ker vsaka jo hoče prva blagrovati, prva občudovati; ona pa je odgovarjala in se vsim s čistim in razločnim glasom zahvaljevala. Zdravnik jo je našel popolnoma zdravo in se ni mogel načuditi, ko jo sliši glasno govoriti. Pregleda vrat in zakliče začuden: Vi ste popolnoma ozdraveli! Kakšnih pripomočkov ste se poslužili? Gospodičina mu pripoveduje vso dogodbo svojega ozdravljenja in zdravnik, čeravno navadno nevéren, jo mirno in prijazno posluša in ne pokaže naj manjši graje ali znamenja, da bi ozdravljenje prišteval naravni moči. (Dalje nast.)

O potrebnem vodilu

za podučevanje otrok v keršanskem nauku.

V „Drobtinica“ leta 1848 k Slomšekovi razlagi: „Sedem šol keršanskega nauka za otroke“ je sledeči predgovor: „Otroke keršanskega nauka prav po domače učiti lahko ni, pa močno, močno potreba. Dobra mati narpoprej svoje dete — pa tudi narbolje v keršanskem nauku poduči in po keršansko živeti privadi. Po materno tudi mi otroke keršanskega nauka učimo in izgotovljajmo, kar je skerbna mati pričela — nadomestimo, kar je zamudila.“

„V sveti Božji hiši med otroci stati — in jim Jezusove nauke čedno razlagati, je angeljsko delo, toda vsak tega opravila ne zná. Potreba je otroke vprašati, pa tudi pogosto za otroke odgovoriti, se pogovarjati z njimi po samem, pa hitro zopet z vsemi, tako da bodo otroci vsi eno uho in eno oko, učitelj pa solncu podoben, ki sveti in ogreva, pa se tudi oblači vmes.“ — „Keršanskih resnic je veliko, zastopnost otrok pa še mala; — po malem moraš začeti, pa skerbeti, da bo spoznava svete vere pri otrocih z vsakim keršanskim naukom večí. — Kakor podobar (malar) narprej poglavitne gube in osnutke naredí, kadar podobo dela, tako tudi ti ljubim otrokom narprej poglavitnejši resnice povej ter z vsakim keršanskim naukom ponavljaj in dostavljaj, dokler čedne podobe keršanske vere otrokom za pamet ne izобразиš — za serce mlado in mehko pa oživiš. Tako se nam je tudi dobri Bog razodeval od Adama do Kristusa — in modre matere so nas keršanskega nauka učile. Pri keršanskem nauku moramo otrokom modre matere biti; kadar odrastejo, bodimo jim očete.“

„Ne razlagaj otrokom na enkrat ne preveč, ne premalo. Ako jim preveč in prenagosto povéš, ne bodo kaj zapomnili; če jim premalo razložiš, jim bo dolgočasno, in ti poprej odrastejo, kakor se potrebnega keršanskega nauka izučijo. Za poskušnjo sem torej sedem šol keršanskega nauka napravil, kakor sem učiti sam poskušal. Opraviti ene cele šole v enem keršanskem nauku ni sicer mogoče, pa tudi ni potreba. To pa je potrebno, da otrok v drugo šolo ne peljáš, dokler jih večí del perve šole dovolj ne zná. Vsaka šola naj bo otrokom terdna stopinja v večí spoznanje Božje in keršanske življenje.“

„Kar v tih sedmih šolah na polici (nad čerto)

najdeš, so poglobitve resnice za otroke, da se jih dobro naučijo. Kar pod polico bereš, je navod za učitelja, kako naj otroke privaja pogovarjati se od božjih reči, da se jim nauk svete vere prav razjasni.“

„Perve tri šole so za otroke, ki začno v cerkev ali pa v šolo hoditi, in so keršanskih mater dolžnost. Kar pa matere prerade zamudijo, morajo duhovni pastirji dostaviti in popraviti, kar pomanjkuje. Veči tri šole se prilagajo za keršanski nauk v cerkvi posebno otrokom, ki v šolo ne gredo, da se prav po keršansko izurijo. Sedma šola naj bo priprava za prvo spoved in sveto Obhajilo, pa tudi vernim, ki niso v šolo hodili, za velikonočno spraševanje. Tako jaz mislim. — Pa tudi vém, da nismo vsi ene misli in ne bomo.“

„Da nam je pri keršanskem nauku vodila potreba — to vsi vemo, pa tudi lahko spoznamo, da za otroke še nobenega pravega vodila nimamo. Ne zamerite mi torej, častivredni bratje, da se zlobim, Vam ponuditi svoje vodilo prav iz dobrega serca. Poskusite; in kar Vam ne vstreže, popravite, ter mi kaj boljšega povejte. Le pridno sejmo in polivajmo nebeško seme božjega nauka posebno na rahlo zemljo mladih ljudi; Bog pa bo dobro rast dajal.“

Tako je pisal v „Drobtinica“ za leto 1848, stran 15. in 16. že nepozabljivi, neutrudljivi, za pravo omiko in blagor ljudstva in zlasti mladine ves vneti, skušeni, domoljubni Slomšek — mož, katerega tudi v zadevi navoda za uspešno podučevanje otrok dosihmal pri nas še nihče ni prekosil, še tudi ne dosegel.

Preteklo je od tega časa že 27 let, pa razun omenjenega navoda v „Drobtinica“ imenovanega leta še zdaj posebej nobenega tolikanj potrebnega vodila nimamo za podučevanje otrok v keršanskem nauku. — Res je, da imamo katekizme; pa naši katekizmi so pripravljeni le bolj za odraslene in pa za mladino v mestnih šolah, ki se celo leto redoma obiskujejo, — na kmetih pa in zlasti za otroke ti katekizmi sami nikakor ne zadostujejo, ne pristujejo in ne vgajajo, ter za um in serce kmetiške mladine niso primerjeni. To spoznajo in čutijo vsi skušeni keršanski učeniki, kateri imajo z ljudstvom in mladino na kmetih opraviti. Zato so si nekateri sami navod spisali, po katerem otroke keršanskega nauka učijo; drugi si pomagajo, kakor vejo in znajo. Jaz sem mnogotere nemške navode za podučevanje mladine v keršanskem nauku prebiral, poskušal in rabil; pa so večidel za priproste otroke predačni in preveč modroslovni, po katerih se le bolj um bistri in obdeluje, serce pa suho in prazno puša. Med temi so se meni narboljše zdeli navodi nekdanjega škofa Ljubljanskega, pozneje nadškofa Solnograškega Avgušтина Gruberja; ti navodi so res živi in priserčni, ter za um in serce otrok res prav primerjeni — pa veliko preobširni in prezamudni, ter preveč časa potrebujoči, in zato za podučevanje mladine na kmetih neprimerni. Na kmetih, zlasti kjer otroci morajo pasti, ne kaže drugači, kakor da se podučevanje in pripravljanje otrok za prvo spoved in sveto Obhajilo v kakih 8 ali 10 tednih dokonča; če se dalje vleče, se naveličajo otroci in starši, se le s silo še prideržujejo, in je potem še večji težava z njimi kaj opraviti. Po vsem tem spoznam in rečem, da na kmetih za podučevanje otrok v keršanskem nauku ni boljšega vodila, kakor omenjeno Slomščekovo vodilo, ki je kratko pa dobro, umevno, poljudno in priserčno, torej za nas narbolj primerjeno.

Pa „Drobtinice“ leta 1848 so gotovo že davno pošle; javaljne bi se še kje na prodaj dobile; zato je tudi omenjeno vodilo mnogim mladim gospodom čisto neznano. Ko so pa nekateri gospodje duhovni to poprej jim neznano vodilo pri meni vidili (ko sem ga rabil), in nekoliko pregledali, jim je čez vse dopadlo, ter so

želje razodeli, naj bi se vsaj to vodilo na novo ali posebej spet natisnilo, da ga bodo oni in drugi duhovni radi kupovali. Menim, da bi zavolj novega natisa tega vodila ne bilo nobenih težav in zadržkov. Pri naslovu tistih „Drobtinic“ je pripisano: „Na svitlo dal Matija Vodusek, opat v Celji“. Natisnjene so v Celji; tiskar pa ni imenovan založnik. Ako bi bilo pa treba zavolj tega vender kje kakega privoljenja iskati, naj bi se vrednišvo „Zgodnje Danice“ do vis. čast. gosp. kan. Fr. Kosarja v Mariboru obrnilo; *) on bo to zadevo gotovo vedil narbolje presoditi in prav nasvetovati. Tudi stroškov zavolj natisa tega vodila se nikar ne bojte; če je treba tudi jaz jih vložim, da se le to delce na svitlo spravi. — Zastran obravnave bi bilo le nekatere besede in oblike treba nekoliko popraviti, in pa tudi tu in tam še kaj malega pridjati, še posebno pri nauku od sv. Obhajila; tudi kratek poduk od sv. birme bi se lahko privzel. Še narboljše pa bi utegnili biti, ako bi se še posebej nekateri skušeni in pridni duhovni na kmetih povabili in naprosili, da naj zastran tega vodila v Ljubljano na dotično mesto naznanijo svoje misli, ter opombe in opazke, in da naj pridenejo premembe in pristavke, ki jih želijo, ali za dobre in potrebne spoznajo; ker več oči več vidi. **) Pri vsem tem pa je treba narbolj to pred očmi imeti, da bo vse po domače, umevno, poljudno in priserčno obravnano — v duhu Slomščekovem. Le Slomšek naj še Slovence uči, pa bo gotovo prav dobro za mladino in ljudstvo!

Zaljški.

Strahote v Guineji.

Ljudje, kateri sovražijo pravo vero in njene blage, ali pa kateri v luči keršanstva živé, pa kakor divje pošasti — sicut mulus et equus, quibus non est intellectus — naj bi brali naslednji spis in prevdarjali dobroto keršanstva, če so tega še zmožni.

Gosp. S. Groy, misijonar v Guineji, podaja naslednje poročilo o misijonih te dežele, naj bi ljudje, katerim so misijoni na sercu, in ki se njih veselja in žalosti vdeležujejo, zvedili kaj od ondotnih nepopisljivih stisk. Pravi pa:

„Naši misijoni imajo splošno ime „afrikanški misijoni“, in njih namen je: oznanovati zveličavni nauk naše sv. vere samo med zamurskimi rodovi, kateri stanujejo po obširnih pokrajinah med Maroko in predgorjem Dobrega upanja. Položili smo že temelj keršanskim občinam, sad se kaže, in mi močno upamo, da se ni zastoj prelival naš pot in naša kri. V Evropi se vé le malo ali prav nič o teh nesrečnih ljudstvih. Ti so Cyigi, Meinas, Nagos, Krumani, Ašanti, in ljudstva veliko po pokrajini Guinejski. Primorje se imenuje Sužnji breg, zavoljo gerde kupčije s sužnji, sktero se posebno tukaj pečajo. Ta gnjusobna trgovina s človeškim mesom, da tako rečem, ni še jenjala; v sredi našega misijona moramo biti tega priče. Današnji čas se godi še grozovitniše, kot se je poprej; to je neprenašljivo.

Odkar so sužnji v Ameriki prosti, in odkar se je kupčija o Angliji in Franciji odpravila, zamorski kralji ljudi ne morejo več izvažati. Pa število v vojski vjetih je čez mero veliko. Kaj storé tedaj ti zamorski kralji? Nekaj jih prodajo mohamedanskim kupcem, ki k njim v deželo pridejo; druge, to je na stotine móž, žensk, mladih ljudi, otrok, pa kar naravnost porabijo pri člo-

*) Fiat simul ipso facto.

Vred.

**) Med tem pa, je naša misel, naj bi gosp. pisatelj sam knjižico kar vredil za natis.

Vred.

veških daritvah, ko jih namreč na čast svojih malikov terpinčijo in pokoljejo.

Vsako leto se takih žrtev zgodi prav veliko. Strašno je gledati, kako to počenjajo. Uboji sužnji so zavarovani v verbastih pletenicah. Okoli malikovavskega tempeljna so drevesa; na te se žrtve obesijo, — noge zgoraj, glava spodaj, in potem v pekoči solnčni vročini, ki neverjetno visoko stopinjo doseže, ostanejo, dokler duše ne izdihnejo. Tudi potlej še njih trupla visé, dokler ali same ne razpadejo, ali jih roparske tice ne požrejo.

Druge nesrečne mečejo krokodilom, katerih reke mergole; ker menijo, da potlej so zmožni dušam umerlih očet v in prednikov prinesiti kaj novic o njih rodu. Na druge spuščajo težke železne klade, kateri jih starejo. Zopet druge prekucujejo s kacega visokega kraja pri poslopji, kjer kralj mogočno sedi, spodaj stoji divje ljudstvo z morivnim orožjem, da doli pahujenim glave odbijajo in z zmagoslavnim vrišem okrog nosijo.

Vse to se godi malikom na čast, da bi njih jezo potolazili, se pred njihovi maščevanjem varovali. In kakošni bogovi so ti maliki? Kače, navadni červi, ktere v bambusovih tempeljih z vsakterim češenjem pitaio, ali pa tudi fetiši, to so neotesane in nesramne podobe iz brunov, iz kamnov ali iz ilovice. Takim gnjusobam tedaj se vsako leto daruje na tisoče moških, ženskih in otrok, kateri so bili v vojski vjeti. Če se pa jih nič ne vjame, kralj perve hiše, ki mu pridejo pod noge, ukaže z moškimi, ženskami in otroci napolniti, in té potem poklati malikom, to je namreč satanu na čast! Tako smo v preteklem letu imeli v naših keršanskih občinah 1500 žrtev obžalovati. Tudi se včasih zgodi, da kaka muha v kraljevi glavi število še pomnoži.

Tako je nekega dne dahomejskemu kralju v glavo šinilo, po človeški kervi v čolnu voziti se, da bi s tem svoje veličastvo in moč pokazal. Ukazal je toraj svojim sužnjim in vjetim skopati jamo, najmanj tri metre široko, potem pa toliko nesrečnih pomoriti, kolikor jih je bilo treba, da so jamo s kervjo napolnili. Potem je zapovedal svojo priročno barčico spustiti v grozno jamo, ko je iz poklanih trupel še kri tekla. „Jaz sem naj mogočnisi kralj na svetu,“ je kričal z zmagovitim glasom in oreagal z vesli po človeški kervi; „ker ne vozim se le po vodi, kakor evropejski kralji, ampak po kervnih valovih“.

Kaj takega se godi v Afriki, v tem ko v Evropi sladki mir uživajo in se tisočeri prijetnosti razveseljujejo, ktere so večidel sad civilizacije, ali bolje rečeno, sad kristjanstva (in ob enem v svoji razposajenosti premišlujejo, kako bi keršanstvo zaterli in se v divjastvo povernili!). Uboji Guinejci pa sedé še v smertni senci in pod težo strašnega trinoštva! Ko bi hotel vse strašne prigodke naštet, ktere sem z lastnimi očmi vidil, bilo bi moje poročilo predolgo in prestrašno. Naj tedaj pri tem ostane. Zamogli bi mnogo število teh uzmiljenja vrednih žrtev, posebno otrok in sužnjev, smerti rešiti, ko bi imeli denarja. Kadar gremo po tergu, kjer se sužnji prodajajo, ali memo koč, v katerih so za smert odmenjeni zapeti, si bravec pač lahko misli, kako nam je pri sercu, ko nam nesrečni roke molé, da bi se nanje ozerli. Ko bi mogli jih le nekaj kupiti, da bi jih po sv. kerstu k Bogu pripeljali, posebno male otroke, ktere bi potem v naših šolah izrežali in ki bi s pomočjo milosti Božje postali prav dobri kristjani.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Postano.) Stanovitnost katoliških škofov in duhovnov na Nemškem po vsih krajih občudu-

jejo prijetli in sovražniki. Še v veči meri pa so vredni občudovanja tisti junaki, ki so z zakonsko zvezo na časno bolj priklenjeni kakor uni, in vender pri naj občutljivših zgubah in stiskah svojo vest ohranijo čisto. Duhovni Helmske škofije, kateri so zvesti ostali svoji katoliški Cerkvi, ko je bila ta škofija unkrat s silo zedinjena z rusko razkolsko cerkvijo, so prisiljeni svoje srenje in svojo domačijo zapustiti, in s tem so s svojimi družinami vred izverženi naj veči revšini. (Znano je, da duhovni greško-zedinjene cerkve so oženjeni. Vr.)

K temu je še pomisliti, da duhoven jutrovega (greško-zedinjenega) obreda je vedno navezan le na svojo domačijo, ker ni pripraven za duhovske opravila po deželah z latinskim obredom, in je torej unim ubogim rusinskim duhovnom odperta le samo še vzhodnja Galicija in severno Ogersko; vender pa, kakor je bilo previditi, le pod to pogojo, da vlada temu ne stavi kacega zaderžka. Po vsem tem stanovitnost teh duhovnov v sveti veri moramo nad vse občudovati.

Toda samo s tem bi jim v njih stiski bilo le malo pomagano. Dokler šestdesetere pregnane duhovske družine ne dobé kake stalnosti, je naša dolžnost jih bratovsko podpirati. To pa se zamore zgoditi tudi s tim, ako kdo kupi bukvice, katerih čisti donesek je v ta namen obrnjen, ki so prav času primérne in njih obseg posebno mikaven, namreč: „Die liturgische Sprache der Kirche vom dogmatischen, historischen und pastorellen Standpunkte beleuchtet von Josef Barták, Cand. des theol. Doct., Schlosscaplan zu Choltitz. Mit Bewilligung des hechw. Kapitulär-Consistoriums zu Königrätz. Königrätz 1875.“

Pisatelj (zad. pošta: Choltitz Chrudimer Kr. in Böhmen) pošlje za 52 kr. a. v. 1 iztis prosto (franko). Tudi vsaki enajsti iztis je prost. Prosi se za nagle naročila, da se more število iztisov določiti. Ako bi se okolišine pregnanih med tem zboljšale, se bo čisti znesek obrnil za „Dedino sv. Nepomuka“ v Kraljevem gradu.

Prošene so vredništva katoliških listov, da bi v korist dobre reči to naznanilo ponatisnile.

Pri Mariji škapulirski na Češnjicah. V torek, 15. junija, ob 4 popoldne med gromenjem možnarjev zvonovi veselo zadoné po vsih cerkvah naše Moravške dekanije, naznanjuje imenitno slovesnost prihodnjega dne, namreč, posvečevanje vesoljne Cerkve presv. Sercu Jezusovemu in obhajanje znamenite 29letnice papeštva Pija IX., preljubega Očeta keršanstva. V večernem mraku bilo je lepo gledati premnoge kresove, ki so plamteli po gričih okrog. Možnarji so zopet pokali, posebno so se Moravčanje odlikovali s svojim mogočnim strelom, ki se je razlegal po več ur na okrog. V tihi, mirni noči so se iz prav mnogih lin visocih stolpov začuli tudi mili, prijazni glasovi lepo vbranih zvonov.

Komaj se v jutro 16. junija svitati prične, ti že zopet možnarji gromé, zvonovi pa premilo doné. K Božjim službam prihití mnogo vernikov in kar je še naj lepši — na stotine pristopi jih k mizi Gospodovi. — Le v naši mali duhovnijci bilo jih je po mašnikovem sv. obhajilu na enkrat obhajanih nad sto; še več pa v sosednji Blagovški duhovni. Med tem, ko se je ljudstvo obhajalo, so se prižgale po cerkvi vse sveče, pri altarjih, pri križevem potu in na velikem svetilniku. Na to po cerkvi vse potihne, petje in orglanje, s prižnice se pa prav ob kratkem naznani, da zdaj je nastopil tudi za to duhovnijo silno znameniti trenutek, ker zdaj ko se jih je več od 100 bratov in sester s svojim dušnim pastirjem vred poživilo z angeljskim kruhom, hočemo darovati se pričo Jezusa v presv. R. Telesu, pričo lepe slike Njegovega presv. Serca, ktera slika bila je

z gorečimi svečami in svetilnicami vsa obdana in ovenčana, pričo Marijne premile podobe, pri blišobi tolikega števila gorečih sveč — hočemo tedaj sami sebe in vse svoje popolnoma darovati in posvetiti presv. Sercu Jezusovemu.

Odmolilo se je nato najpoprej obžalovanje ali grevenga skupno, glasno, in potem za ta dan odmenjeno posvečevanje. Komaj se ta slovesna posvetba konča, kakor v poterjenje možnarji zagromé, zvonovi pa milo zadoné, da se serce veselja in sreče topí. Pač znamenit, vesel in nad vse zemeljsko srečen trenutek, ki ostane nam vedno v blagem spominu.

Nadaljuje se peta sv. maša, ktere sklep je zahvaljena pesem in blagoslov s presv. Rešnjim Telesom.

Naj ob kratkem opomnim, kar o slovesnostih 16. junija poročajo v svojem prvem zvezku letošnje „Monat-Rosen“, ki (v Insbruku sleherni mesec izhajajoče za nizko letno ceno 1 gl. 12 kr.) donajajo mnogo lepega, prav koristnega blaga. Njihovo vredništvo je pred kratkim v nekem povabilu prosilo, naj se pri njem blagovoljno oglasijo, ki hočejo 16. junija v namen sv. Očeta k Božji mizi pristopiti, ki hočejo 16. junija v namen sv. Očeta k Božji mizi pristopiti, mašniki pa v imenovani namen nekervavo daritev opraviti. In glejte, oglašanih je bilo 1049 branih sv. maš, 83.058 slišanih ss. maš, 10.473 ss. obhajil, 71.963 izmoljenih sv. rožnih vencev, 2037 ss. križevih potov, 126 devetdnevnice in 286.256 pokoril (spokornih in družih dobrih del), ki so se opravile ta dan v namen sv. Očeta, v češenje Jezusovega presv. Serca in za skorejšno reš. Kristusove premile neveste iz tolikih stisk in nadlog.

Koliko pa jih še oglašanih ni bilo! Na Češnjicah n. pr. se jih je popred oglasilo 70, ali omenjeni dan jih je veliko nad 100 k Božji mizi pristopilo.

Prav mnogi so s podpisi vred poslali tudi prelepe slikarije, malarije itd. Pač lepo skazovanje ljubezni do Jezusa in Njegovega vidnega namestnika na zemlji, osivelega terpina Pija Velikega. Povsod bodi ljubljeno presv. Serce Jezusove! Bog živi sv. Očeta Pija IX!

Iz Amerike. (Dvoje pisemce M. Trobiceve. — I. Prečastiti gospoj prednici.) Danes bomo Šmarnice skončali, ker g. brat bo šel jutro v št.-Klavd, tam bodo v nedeljo novega škofa posvetili. Povabljenih je tri sto duhovnov in pet škofov; se vé, da vsi gotovo ne bodo prišli.

Danes teden je bilo keršeno protestanško dekle, 15 lét staro; bila jo v stanovanji pri naših nunah, bolehnja je bila že celo leto, in 3 dni potem je pa sladko v Gospodu zaspala. Kaj lep je bil pogreb; dekleta so bile vse v belo oblečene, vsa šolska mladina jo je spremljala, čez 200 je vsih. To dušico je gotovo Marija rešila; devetdnevnic smo opravljali za njo, popred se ni nič zmenila za našo vero, precej drugi dan devetdnevnic je pa o polnoči prosila za duhovna. Na veliko nedeljo so bile 3 odrašene keršene v naši cerkvi. Tako se zméraj kateri prileze.

Prav žalostno je pa slišati, da je sv. vera v Evropi tako zatérana, da hočejo keršanski nauk iz šol odpraviti! Tukaj imajo pa popolnoma prostost, ako hočejo nune, lahko vsaki dan celo uro keršanski nauk učé, akoravno imajo nekaj protestantov med učenci.

Preden pismo skončam, smo že tudi šmarnice sklenili, in sicer prav slovesno, 50 deklét je bilo v beli obleki z venci na glavah in s svečami v rokah; prišle so v sprevedu v cerkev k Marijnemu altarlju, naj pred so eno pesmico po angleško zapele, na to je sledilo branje nemško in angleško, in potlej so spet dekleta pele, in potem je bil blagoslov in litanije; Tantumergo smo z orgljami peli; in na zadnje se podaste 2 naj manjši učenki k Mariji s šopkom cvetic v rokah; po-

loživši jih na altar ste Marijo nagovorile tako: O Marija, tukaj ti podamo šopek cvetic v spomin goreče ljubezni do tebe, in obljubimo, da bomo zméraj čisto živele, in si prizadevale tvoje čednosti posnemati itd. Še veliko več ste govorile, pa se na kor ni prav dobro slišalo, nisem vsega razumela.

G. brat je že odšel v št.-Klavd, in sestra je šla z njim do Redvinga, kakih 12 ur hodá; tam so kranjski duhoven g. Stariha.

Še nekaj Vam moram naznaniti. V Adventu je bil zbolel 9letni fant našega soseda; 2 zdravnika sta si vse prizadjala, da bi ga ozdravila, pa ni nič pomagalo. Že je bil v zadnjih zdihljejih, kakor je zdravnik mislil, ker žilica mu je bila že skoraj popolnoma zastala, — še 5 minut ima, je rekel. Gosp. brat ga je v sv. poslednje olje djal, pa je še nekatere reči izpustil, ker bal se je, da bi pred ne umerl, kot ga bo pomazilil. Jest sem bila tudi tam, kar se spomnim, da imajo nune še malo tiste vode iz Lurda; rečem bratu, naj grem po njo, in mu je dam ene kaplice, morebiti, ako je Božja volja, bo Marija ga še ozdravila; g. brat pravi, da ne, je že prepozno, ker že umira. Jest pa stečem po njo in mu je dam ene kaplice, katero je lahko zavžil in kmalo je začel govoriti in v enih dneh je bil popolnoma zdrav. Vsi smo Boga hvalili, posebno pa njegova stara mati je kar na kolena padla in s povzdignjenimi rokami molila; in kadar je ta otrok spet v šolo prišel, so se vsi zavzeli, ker je bil že za mertvega razglašen. Preden sklenem, naj Vam še to povem. Letošnjo zimo smo dobili lepo štatvo Matere Božje iz Nemškega. Kake 4 čevlje je visoka in neizrečeno lepa. Neki nemec je bil šel še v svojo staro domovino pogledat, in je to podobo tam kupil in naši cerkvi podaril. Vredna je kakih 100 gld. Zdaj bomo pa mogli še sv. Jožefa dobiti, da bo ravno take velikosti.

Martin Mikuž je pri nas že od Božiča, dela stranske altarje za novo cerkev in še eden mu pomaga, kar bo veliko stalo. Cerkev je imenovana sv. Feliksa, pa ga še nobenega nimamo v cerkvi.

Podobo od naše cerkve vam bomo poslali, morebiti Vas bo veselilo jo viditi.

II. Čast. M. Lavrenciji. — Nikar ne zamerite, da Vam nismo na poprešnje pismo nič odgovorile, sej posebnih novic ni bilo; kaj malega pa iz Amerike pisati ni vredno, boljše je, da se počaka, naj se kaj novic nabere. Pervo je, naša cerkev bo kmalo dodelana, prihodnji mesec bi bila že blagoslovljena, ko bi bili mili škof domá; pa so v Rimu in se ne vé, kdaj pridejo nazaj, morebiti čez par mesecev. Neizrečeno bo lepa in pa velika, da bi se stara cerkev lahko obrnila v njej. Zimo smo letos imeli strašno hudo, precej snega, in od Božiča vedno hud mráz do aprila. Zdaj imamo pa nekaj dni že prav vročih. Na vertu sem že nekaj obdelala, salata, grah in pa rožice že lepo rastejo, že se dobi kaka cvetka na vertu, da se zdaj v lepem maju Marijine podobice kinčajo z njimi. Zdaj se otroci pripravljajo za prvo sv. obhajilo, letos jih ni veliko; z dežele so se bali jih pošiljati, ker je v mestu bolezen zlo razgrajala, in sicer ravno taka kot pri vas, in pa še ena, ki se imenuje škerlatica. Veliko otrok je pomerlo v naši okolici. Tudi moja sestra je imela obé té bolezni in pa ne vé, koliko še družih skup. Zbolela je tiho nedeljo, same sve bili doma, g. brat je bil 18 milj deleč na misijonu. Precej prvi dan jo je tako hudo prijelo, da nismo mislili, da bi mogla dočakati duhovna, ker je še le drugi dan imel domu priti. Začele sve opravljati devetdnevnic v ta namen, da bi saj toliko ji odleglo, da bo zamogla previdena biti; dala sem ji tudi ene kaplice tiste vode iz Lurda, in glejte, naenkrat ji je od-

leglo; roke je imela vse otekle, nohte plave, pa kar naenkrat je vse zginilo in tudi težave so bile polajšane. Ko g. brat pride domú, jo je koj za smert previdil, in potem je bila 9 dni zmiraj v smertni nevarnosti, deveti dan ali zadnji dan devetdnevnice ji je bilo pa tako hudo, da smo vsi mislili, da le še ene trenutke, pa bo merlič, — že sem imela pripravljeno žegnano svečo, ker je že prosila po nji.

Še mi na misel pride, da bi kako obljubo naredila v njenem imenu, in sicer to, da bodo oče šli namesto nje na Brezje in na Žalostno goro, in pa, ako se še odravi, da bomo to razglasili v čast Mariji. Po tem pa kar na enkrat je bila iz smernih težav rešena, lahko se je sama obrnila in v kviško vzdignila in za jedilo prosila. Mi nismo od veselja vedili, kaj početi, — Boga smo hvalili in Marijo častili, in mnogim povedali, kaj se je zgodilo; se vé, da je bila še slaba, pa vender ni bilo nobene nevarnosti več. Jest sem bila pa tudi že tako trudna, da nič nisem mogla; 3 tedne noč in dan sem bila pri nji, tako, da sem bila že slabeji viditi, kot je bila Marijana, ko je vstala po 4 tednov bolezni. G. brat je ternal: kaj bom jest počel zdaj; če Marijanica umerje, boš gotovo tudi ti od žalosti umerla. Pa ljubi Bog je spet zdravje dal; ponedeljek v vel. tednu je umirala, in Veliko nedeljo zjutraj zgodaj je že v postelji Alelujo prepevala, čemur smo se vsi čudili, zdravnik in mi. Zdravnik je bil po 3krat na dan pri nji, pa vender ni mogel uganiti, kakošno bolezen je imela; vsaki dan ji je druge zdravila zapisal, pa je nazadnje spoznal, da ji niso nobene koristile, ker bolezní ni poznal do zadnjega, ko se ji je že bilo zboljšalo.

Kaj pa v. č. g. Pirc začnejo, ali pridejo kaj v samostan?

Razgled po svetu.

Avstrijsko. V Pragi je ss. Petra in Pavla praznik umerl dobrotljivi cesar Ferdinand I. Pokop bode v ponedeljek na Dunaju. Dasiravno je bil že prav star in davno bolehen, je vender njegova smert pretresla velik del sveta, posebno pa Avstrijo, ki je tako nezmerno veliko dobrot neprenehoma prejemale iz njegovih rok. „Njegove dela grejo za njim“. Bog mu jih povračuj sto- in stotero, — daj mu večni mir!

Rimsko. Pred sv. Očetom je skor neprenehoma silno število obiskovalcev od vsih krajev po zemlji. Omenimo naj tukaj le nekatere. 5 rožn. je bila pred njimi velika množica tujcev, ki so jim skazali svoje spoštovanje ter prosili sv. blagoslova. Sv. Oče so vse opomnili, da naj se brez prideržka posvetijo Jezusovemu Sercu. Nato so govorili od zapeljevanj, ki izhajajo od mnogih, kateri službo satanovo opravljajo. Sklenili so: „Nam pa bodi Jezusovo Serce pribežališe; v tem čez vse usmiljenem Sercu bomo našli potrebno pomoč za zmago zoper peklenskega sovražnika in njegove tovarše.“

Ravno tisti dan sta bila pred njimi grof in grofnja Macchi s prošnjo sv. blagoslova o 50letnici svoje poroke. Z njima je bilo veliko njunih otrok, katerih eden je prelát, eden jezuit, eden vradnik, eden plemeniti stražnik Njih svetosti, ena hči redovnica najsv. Jezusovega Serca. Z veliko priserčnostjo so jih sv. Oče blagoslovili. — 7. rožn. so se jim mladenči amerikanske kolegije zahvalili za čast, da so Amerikancem dali kardinala. — 14. in 15. so diplomati tujih vlad sv. Očetu srečo vošili za 29. obletnico Njih povzdignjenja na prestol najvišega pastirstva. — 16. rožnika jim je ravno to vošilo opravil zbor kardinalski, in sv. Oče so s preserčnim

ogovorom povernili goreče vošila. — 18. rožn. so sprejeli stotnike telesne straže in veliko drugih imenitnih gospodov, rimskih in zunanjih itd. — 21. rožnika so zaslišali rimsko plemenitstvo, kteremu je bil na čelu markiz F. Canoletti.

O sv. Očetu imamo naznaniti, da ravno imenitni dan 16. rožnika so bili zavoljo protina v nogah tako slabi, da niso maševali. Okoli enajstih pa jim je odleglo, ter so sprejeli vošilo od kardinalov v imenu vsih katoličanov.

Laško. Rudečkarja Garibalda so laški rogovileži spravili celo v rimski srenjski odbor. „Unità“ pravi po pravici, kako išejo glavarju demokratov pridobiti tudi bliš oblasti, da mu zvišajo moč. Vlada pa mu iz strahu sega pod roko in pripravlja vradno veljavo avtoriteti preljubemu nasprotniku. Da so ljudje laške vlade toliko berlavi, to ni nič čudno, to je znamenje, da se je šiba že namočila. Za koga?

Drobne novice. V Wesel-u priperti škof Martin Paderbornski, kteri je že zlo bolehen, je 14. t. m. zarad pastirskega lista zopet mogel iti za mesec dni v ječo. — Na Hildesheimskega škofa so bismarkarji navalili že čez 8000 gl. globe, in kaže, da ga bodo Bismarkovi beriči odstavili in zaperli. — V Kempenu je nedavno „burgermeister“ ondotnega prošta tako „človekoljubno“ rubil, da mu je uro in verižico kar iz žepa potegnil in mu vse žepa po denarjih prestikal, pa ni nič dobil. — Na Šleskem je bil vikar Havlik za 7 dni obsojen na galejo, ker je v pridigi rekel: „Ako bi bil Zveličar zdaj na svetu, bi ga zaperli in iz dežele pregnali“. Ne le to; tudi tisto bi pograbili, kar je imel Judež hranjenega. — 8. rožn. so bili 4 župniki oglobljeni po 150 mark, ker so lansko leto za nekega ranjcega tovarša več mesecev opravljali pri vernem ljudstvu. To so prusaškemu humanizmu „neopravičene duhovske opravila!“ — Na Parskem bodo 24. mal. serp. volitve za novo zbornico, na kterih je silo veliko ležeče. — V laški zbornici so se poslednji čas posvetovali, kako bi ubogo Sicilijo rešili tolovajskih rok. Poslanec Trojani jim je o tej priliki pripovedoval čudnih in strašnih reči, n. pr., da v Palermi so se vradnije sklenile z nekterimi razbojniškimi harambaši zoper razbojnike, celo osebe vladinega zaupanja in policaji so se boje hudodelstev vdeleževali. — Pri sv. Ivanu v Novi vasi na Hervaškem so 17. rožn. razbojniki v cerkvi razbili tabernakelj, odtergali križec s ciborija in moštranice in vzeli lunico iz nje, od svetih hostij ni sledi. Prevzvišeni nadškof je bil zapovedal na 14. rožn. pravno čiščenje sv. R. Teleza v zadostovanje za ta strahoviti Božji rop in svetoskrunstvo. — Rusija je boje poslala okrožnico do evropskih vlad, da naj bi poterdile s podpisom točke z mednarodne in vojne pravice, ki so bile lansko leto sprejete v mednarodnem shodu v Berlinu. — Več nemških duhovnov, ki so jih bili berlinski časniki ovadili, da so priverženci zoperkatoliških postav, oporeka v poštenih časnikih zoper krivično ovajo. — V okrajini novi Granadi v Ameriki je boje mesto Cuanta(?) po potresu čisto razdano in 16000 ljudi končanih. — V mali Aziji je potres razdjal več vasi in čez 2000 ljudi je pobitih. — V novi Guineji v Avstraliji na nekem otoku stoji gora „Herkul“, ki je menda 32,786 čevljev visoka, tedaj izmed znanih najviši na zemlji, dozda je veljala za najviši gora Everest na Himalajskem pogorju. — Don Karlosov časnik „Cuartel Real“ naznanuje, da tudi vojna Karola VII se bode Jezusovemu najsv. Sercu posvetila. — Iz Londona se naznanujejo strašanski polomi, in žuga se le še z novimi. Med drugimi je na bobnu biša Robert Benson-a in tovaršev za 75 milijonov. — „Vojenni Sbornik“ piše, da Rusija je zmožna 1,463.000 vojakov na noge spraviti.

— V Siciliji se godi kakor v peklu; toda laška vlada in zbor bolj mislita, kako bi „liberalcem“ stregla, kakor da bi za terpinčene ljudi kaj izdatnega storila. Po Siciliji je torej vse razdraženo. V Palermi je bil silovit šum in množice so klicale: Ob tla posebne postave (za Sicilijo, ki niso zanič) — Preč ministerstvo Minghetti — Smert trinogom svoboduškim — Smert ministrom brigantom“ itd., ter so jih mogli z vojašino narazen spraviti. —

Listek za raznoterosti.

Zadetim.

Človek po zemskem zastonj se ozira,
Našel življenja da konec bi svoj;
Gorkega mišljenja trud ves in znoj
Nikdar ne more odkriti mu vira.

Platona, Sokrata kdo bo dosegel
Zdaj, ko le vlada železo, in znak
Dušnega djanja, bi rekel, je rak,
Strastim na ljubo, ki um je zapregel?

Vendar oná sta premodro izrekla:
Človek, nad sebe ozri se v nebó!
Prišel od tam le Rešitelj ti bo,
Prej ko človeštvu bo ura iztekla.

In če se dalje še oče dostavi
Pač nezmotljivih, pa mertvih števil,
S katerih postavil je knjige vodil
Veri in čednosti, kakor naravi:

Kaj je opravil, pové zgodovina,
Vsled, da se ona, resnici, se vé,
V škodo zlorabi današnjega dné,
Kakor bi drugi b'li vsi brez spomina.

Morda pa sta li drugače učila
Newton in njemu enak Galilej,
Ki tudi danes veliko, ko prej,
V šoli veljavnost si sta pridobila?

Ne! — ker oná sta v prahu molila
Prišlega zdavnej, ki konca nam pot
Našega kaže, ki nismo od tod:
Ker po telesu nas perst je rodila!

Luči pa té naj le k temu berlijo,
Véd da vsih pomanjkljivost ti veš;
Prideš od kod pa, in kam da ti greš,
Cerkve katoliške ti baklje plamtijo.

Luči, prižgala ki Luč jih je večna,
Da bi jih vidili revni ljudje:
Mar ti ne seže njih uk v sercé?
Smert mučnikov, ne znaš, da je srečna?

Le popustite že enkrat predsodke,
Vi liberalci! v steno z glavó
Le še v taisto zaidete zló,
Ktero vzrokuje naj hujše dogodke.

In zgodovina! čemu jo imamo?
Čemu se veda ta v šoli uči?
Vendar mučivno orodje le ni?
Temveč le v nji, da prihodnjost spoznamo!

Ona pa še žalostneje nam kaže
Čase od naših, in katerih izid

Zmiraj se bil je le Cerkev v prid.
Kteri verjeti pač niso ne vraže!

V ajdovstva breznu pa v dneh žalujočih
So verovali vsaj v nec'ga bogá,
Ki je na videz, ker bil iz blagá,
V sercih pogum gojil prosijočih.

Zdaj je pa vera vam terma le vaša,
Cerkev gledišče, in clo Stvarnik le nič!
Vero le rabite še, da plebič
Naj se po vaši le volji obnaša!

Vendar le, kakor če hočeš sè steklom
Rezati demant, se steklo zdrobí:
Tako zdrobé se sovražniki vsi,
Cerkev ki krešejo z glavo in jeklom. —

Toliko naj vam za zdaj zadostuje,
Ktere k spoznanju zastonj bi budit;
Sklepati logično sem le učil
S pesmico, ki vam propad navestuje.

Šentjakobski.

Želje se slišijo, da bi „Danica“ o r. gosp. Jan. Valjavcu kaj spregovorila. Vsled tega prosimo gg., ki vedo bolj natanko okolišine ranjega mnogozasluznega rojaka, naj bi kdo njegovo življenje bolj natanko popisal ali kdor tega ne more, saj Danici naznanil, kake znamenitiše dogodbe, djanja itd. iz njegovega življenja, kar mu je znano, da se ohrani, kar je moč. Ne dvomimo, da pride tudi vgođen čas, ko bode moč na primernem kraju njemu dostojin spominek poztaviti.

Iz Novega mesta se nam piše: Ni dolgo, kar sem čul v neki družbi duhovne grajati. Tej gorici bolj približavši se čul sem nekega širokoustneža, ki je glas izmed njih povzel ter rekel; — da bi nikoli nobenga ne bilo, bi nar boljše bilo. Tiho sem odišel, preziral tako brezbožne besede, ter prišteval širokoustneža nevednim, kateri podučjenja potrebujejo. Koliko pa duhovni veljajo, Vam naj, dragi bravci Zg. Danice, med tisočerimi vsakdanjimi dokazi tudi naslednje pojasni. 29. t. m. bil sem v taki potrebi, da sam nisem za sè vedil. Kam se čem obrniti in pomoči iskati? Kaj velja! Obernem se v tej stiski k duhovnom novomeškim. In glej! Iz serca dobrovoljno so mi pomagali, ter me velike nesreče rešili, ktera mi je vsak trenutek bila pred očmi. — Zdaj previdim, da resničen je pregovor, kateri pravi: Kadar je sila naj večja, Božja pomoč je najbližja. — Hvala pa Vam, gg. duhovni novomeški, Bog Vam poverni stoterno!

Janez T...r.

Toča je 8. rožnika po konjiški in sloveno-bistriški dekaniji, po verhu cenjeno, storila škode za pol milijona. Vse je poklestila: ne za setev, ne za živež ne za živino ljudje nič nimajo. Pozneje je pobila hudo od Žikarc pri sv. Barbari pa čez Selce, sv. Trojico do Negove in Kapele — na dolgo, pa ne na široko. — Tudi po nekterih krajih po Kranjskem je ta prehuda šiba bila.

Orglje prav lepo in dobro z 11 spremeni je naredil naš rojak Nace Zupan v Kropi za duhovnijo Leifling na Koroškem. „Kärnt. Blatt“ imenuje mojstra „umetnega in v vsakem oziru prav spoštovanja vrednega orgljarja“.

V Zagrebu je bila prva procesija sv. leta v nedeljo 20. rožnika. Bili so deležniki: prevzvišeni gosp. nadškof J. Mihalovič, skoro vsi kanoniki s svojim predstavnikom, škofom Iv. Kraljem, profesorji iz bogoslovja, zbor prebendarski, duhovstvo zagrebskih duhovnij, re-

dovniki, duhovna mladež, dijaki kr. gimnazije in zagrebskih glavnih šol, čedno število ljudstva.

V Rimu na 28. rožn. odmenjeni konzistorij se je odložil, ne mare zarad nekterih španjskih škofov, torej tudi ni bil noben škof prekoniziran ali za škofovsko čast od papeža sposoben izrečen. Ta mesec enkrat se ima boje konzistorij sniti.

Razmére med sv. Prestolom in Rusijo se bodo zopet vpravnale. G. pl. Kapnist, namestovalec carov v Vatikanu, se je že vernil v Rim. — Ta novica, precej po 16. rožniku ni brez dobrega pomena, in ni čudo, da zelenčevi sužnji na molitev pibajo.

Neka reva bizmarkovske svobode je v angleški zbornici predsednika interpelirala zarad jezuitov, bivačih na Angleškem. Disreali pa je laži-svoboduharjem dal razumeti, da v svobodni Angliji mora kdo zaslužiti, da ga kaznujejo, ne pa da bi zarad kake plesnjeve zastarane postave nedolžne ljudi trinožili in preganjali. Postava zoper jezuite res biva, toda odkar je dana postava za oprosteno (emancipacijo) katoličanov, se za uno trinoško postavo nihče zmenil ni, in vlada tudi nima namena jo zdaj rabiti. Predsednikov odgovor, pravi eden dunajskih listov, je naj ojestrejši obsodba nemške „postave zoper jezuite.“ Na Angleškem imajo postave zoper jezuite, pa se ne menijo zanje; na Nemškem jih niso imeli, pa so jih naredili in jih rabijo, akoravno se nobeden izmed jezuitov v najmanjši reči ni zagrešil. In to počenjanje imenujejo gospodje frajmaurarij „kulturno vojsko!“ In tacih „kulturnih dragonerjev“ imamo celo v Ljubljani, še celo tudi med (psevdo-) liberalnimi časnikarji! — Tudi francoski „kultur-dragonarji“, to je rudečkarji, so jeli klicati na pomoč postave zoper jezuite. Bojé se namreč „naučne svobode“, ki je bila une dni določena. Taki „svobodoljubi“ so ti „liberalci“!

Dobrota sv. Očeta in Maksimilijan Oertl. — Kdo je ta Oertl? V novem Jorku v Ameriki izhaja prav priserčen cerkven časnik („Kathol. Kirchenzeitung“), ki šteje že devet in dvajsti letnik, in g. Maksimilijan Oertl je vrednik tega lista. Ta Oertl, spreobrnjenec iz protestanstva, pravi poštenjak od nog od glave, je tudi poseben prijatelj našega misijonarja preč. gosp. Fr. Pirca, kateri Oertl nov časnik že od nekdanj posebnost čislajo, so ga vredništvu „Zg. Danice“ že davno pošiljali in celo še za več let naprej ga nam naročili. V št. 42, 10. rožnika, gosp. Oertl naznanuje, kako so ga sv. Oče v njegovih starh dnevih neprevidoma razveselili. Sredi svojih skerbi, britkosti in tolikega terpljenja tudi tega pridnega bojnika za sv. Cerkev v daljni Ameriki niso pozabili ter so ga razveselili s civilnim redom sv. Gregorija Velikega, in 3. rožnika mu je bilo to častno znamenje v cerkvi sv. Janeza K. slovesno izročeno. Ta red se daje le vladarskim in za sv. Cerkev posebno zaslužnim možem. S tem redom smé vsak, ki ga nosi, k prelatom, kardinalom in tudi k sv. Očetu neoglašen priti. — Bog živi še mnoge leta verlega moža! —

Cvet in sad zveste molitve.

Serčna zahvala naši ljubi Gospej presv. Serca, na katere priprošnjo sem bila v dan pred praznikom sv. Rešnjega Telesa čisto rešena in sem od tistega časa prosta dvéh prav hudih bolezen, ene telesne (terganja po glavi) in druge dušne (britkosti in gnanja v obup), ki ste me ena huje od druge in vedno nadlegale že več mescev. Da bi posvetni modrijani na Marijno pomoč bolj verovali, zato se s polnim imenom podpišem

Helena Ambrož v Ljubljani.

Zahvala, naj serčniši zahvala naši ljubi Gospej presv. Serca za pomoč v prav hudi telesni nadlegi, ki jo je dosegla kar precej po storjeni mali obljubi

neka gospodičina v Ljubljani.

V Smledniku je deklica mesca rožnika t. l. vsled opravljanja 9dnevne dosegla nepričakovano pomoč za roko, ki si jo je bila pri splašnji konj in padcu hudo poškodovala, in prosi, naj se to naznani Naši ljubi Gospej v slavo.

Iz Vabaš v Ameriki, 27. majnika 1875. Cvetlica naši ljubi Gospej presvetega Serca. Moja sestra je bila nevarno bolna; nobene zdravila ji niso nič pomagale, zdravnik ni imel več upanja z njo. Obernem se k Mariji, da bi ji ona še zdravje sprosila, ako je Božja volja. Opravila sem devetdnevno za-njo in ji dala ene kaplice vode iz Lurda, in po opravljeni devetdnevni čudno naenkrat ozdravela. Čast bodi Bogu in naši ljubi Gospej presv. Serca.

Marija Trobec.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Jožef Skočir gre iz Čepovana za vikarja v Lom. — Č. g. Janez Filipič iz Doberdob za vikarja v Čepovan. — Č. g. Anton Keber, farni oskerbnik v Volčah, gre za vikarja v Mavhinje. — Mašniki so bili posvečeni 20. t. m. bogoslovci četertoletniki teržaške škofije č. gg.: Anton Fabris, Anton Kalac, Anton Kjuder, Janez Skabar in Jožef Škerl.

V Teržaški škofiji: Č. g. Jakob Sila gre iz Pazina k sv. Ivanu v Verdelju pri Terstu, za duh. pom. — Č. g. Alojzij Brozović v Mune za duh. pom. — Umerl je č. g. Anton Skapin, katehet na mestni realci. R. I. P.

Dobrotni daroci.

Za sv. Očeta: Od št. Ožbaldskih farmanov v spomin 20letnice Jezusovega Serca in izvolitve sv. Očeta Pija 3 gl. (vmes 1 gl. sr.) s prošnjo sv. blagoslova za dušno in telesno pomoč.

Za afrikanški misijon: Iz Mošenj po č. g. fajm. 2 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. A. Z. v C.: Ako omenjeni posel o svojem popotovanju sprejmete, bode tudi nam vstreženo. Fiat.

Priljudno vabilo

k prav obilnemu naročevanju na cerkveni katoliški tednik

ZGODNJO DANICO,

ki velja za pol leta po pošti 2 gold. 40 kr., — v tiskarni prejimana 2 gold.
za četert „ po „ 1 „ 30 kr., — v „ „ 1 „

Vredništvo in založništvo.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.